

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Η Εκκλησία θυμάται τα Άγια Πάθη. Το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής γίνεται ο στολισμός του Επιταφίου στις εκκλησίες. Αρχικά ψάλλονται οι Μεγάλες Ώρες, που περιέχουν ψαλμούς, τροπάρια, Αποστόλους, Ευαγγέλια και Ευχές. Στη συνέχεια ψάλλεται ο Εσπερινός της Μεγάλης Παρασκευής και γίνεται η Αποκαθήλωση του Εσταυρωμένου. Ακολουθώντας, τοποθετείται στο Ιερό Κουβούκλιο ένα ύφασμα, πάνω στο οποίο έχει κεντηθεί ή ζωγραφιστεί ο Κύριος, νεκρός. Το ύφασμα αυτό λέγεται Επιτάφιος. Το βράδυ της ίδιας ημέρας ψάλλεται ο όρθρος του Μεγάλου Σαββάτου και η υμνολογία είναι σχετική με την ταφή του Κυρίου από τους Ιωσήφ και Νικόδημο και την κάθοδο της ψυχής Του στα σκοτεινά βασίλεια του Άδν. Σχετικά τα τροπάρια: «Ο ευσχήμων Ιωσήφ...», και «Ότε κατήλθε προς τον θάνατον...». Όταν ο Κύριος απέθανε, το σώμα Του μπήκε στον τάφο, η δε ψυχή του ενωμένη με την Θεότητα του κατήλθε στον Άδν και αφού τον νίκησε απελευθέρωσε τις ψυχές. Και την τρίτη ημέρα ενώθηκε και πάλι η Ψυχή με το Σώμα και το Σώμα Ανέστη εκ Νεκρών. Έτσι νικήθηκε ο Άδης και ο θάνατος. Κατά τη διάρκεια της ακολουθίας ψάλλονται σε τρεις στάσεις (μέρη) τα λεγόμενα Εγκώμια, μικρά τροπάρια πολύ αγαπτικά στο λαό, αγνώστου

ποιητή. Τα πιο γνωστά είναι: «Η ζωή εν τάφω...», «Άξιον εστί μεγαλύνειν...», «Αι γενεαί πάσαι...» και «Ω γλυκύ μου Έαρ...».

Στη συνέχεια γίνεται η Περιφορά του Επιταφίου, εκτός του ναού και στα όρια της Ενορίας. Μετά την επάνοδο του Επιταφίου στην εκκλησία διαβάζεται περικοπή από το Ευαγγέλιο του Ματθαίου (κζ' 62-66): Αρχιερείς και Φαρισαίοι πηγάζουν στον Πόντιο Πιλάτο και του ζητούν να σφραγίσουν τον τάφο, επειδή θυμούνται ότι ο Κύριος σε μία αποστροφή των λόγων του είχε πει ότι σε τρεις μέρες θα αναστηθεί. Ο Πιλάτος τους δίνει την άδεια.

Τροπάρια

Ο ευσχήμων Ιωσήφ από του ξύλου καθελών το άχραντόν σου σώμα, σινδώνι καθαρά ειλήσας και αρώμασιν, εν μνήματι καινώ κηδεύσας απέθετο.

Ότε κατήλθε προς τον θάνατον, η ζωή η αθάνατος, τότε τον άδην ενέκρωσας

τη αστραπή της Θεότητας· ότε δε και τους τεθνεώτας εκ των καταχθονίων ανέσπασας, πάσαι αι δυνάμεις των επουρανίων εκραύγαζον· Ζωοδότα Χριστέ ο Θεός ημών, δόξα σοι.

Εγκώμια

Η ζωή εν τάφω κατειέθης, Χριστέ, και αγγέλων στραταί εξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσαι την σην.

Άξιον εστί μεγαλύνειν σε των πάντων κτίστην· τοις σοις γαρ παθήμασιν έχομεν την απάθειαν, ρυσοθέντες της φθοράς.

Αι γενεαί πάσαι ύμνον τη ταφή σου προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατον μου τέκνον, που έδου σου το κάλλος;